

Samling 2

Tradisjoner. Hvilke av våre tradisjoner ønsker vi å føre videre til våre barn?

Målsettingen med denne samlingen er å gi deltakerne økt innsikt i at noen tradisjoner kan støtte og styrke ens etniske identitet, mens andre tradisjoner kan være skadelige. Målet er også å øke bevisstheten om hva tradisjoner er, hvordan de endrer seg og muligheter til eget valg med hensyn på videreføring av tradisjoner. Økt respekt for andre og deres tradisjoner er også en målsetting.

Tanker som kan brukes under forberedelsen

Tradisjoner er ofte forbundet med kultur eller religion. Forskjellige land og folkeslag kan ha mange og ulike tradisjoner som de synes det er viktige å føre videre. Det er ikke alltid lett å forstå hensikten med andres tradisjoner. Ting som er veldig viktige for en gruppe kan virke helt meningsløse for andre grupper. Noen tradisjoner er det viktige å holde på, fordi de gir en positiv identitetsfølelse og en tilhørighet til gruppen. Det finnes tradisjoner som forblir uendret over generasjoner, men de fleste endrer seg over tid fordi de blir påvirket av endringer i samfunnet. Noen dør ut av seg selv fordi de over tid mister sin funksjon, og andre endres fordi man får kunnskap om at tradisjonen er skadelig. Det er ikke alltid folk vet hvorfor de holder ved like forskjellige tradisjoner. Mange tradisjoner fortsetter man bare med fordi man har arvet dem fra sine foreldre, som igjen har arvet dem fra sine foreldre o.s.v.

Noen ganger, kanskje særlig i eksil, tas mange tradisjoner opp til fornyet diskusjon. Når en tradisjon er i en slik brytningsfase, vil det alltid være stemmer som taler for, og stemmer som taler imot. De som er de første til å våge å bryte en tradisjon, fordi de har fått kunnskap om at den er skadelig, er ofte modige pionerer. Men for andre kan det være vanskelig å bryte selv om man egentlig ønsker det. Mange kan være redde for forandring, de kan være usikre på hva som er alternativet, og de kan være redde for å skille seg ut eller bli ekskludert fra gruppen. I begynnelsen er det ofte sterke krefter som prøver å motarbeide enhver forandring. De vil komme med mange mer eller mindre gode begrunnelser for hvorfor det er viktig å bevare tradisjonen. Forandring er derfor en utfordring.

Gruppeleder og veileder bør sammen tenke ut en tradisjon fra hver sin kultur som man har praktisert over generasjoner, og som man fremdeles holder på og synes det er viktig å føre videre til neste generasjon. Det kan være tradisjoner man har fulgt i generasjoner kanskje uten å vite hvorfor man gjør det eller hvor tradisjonen kommer fra. For eksempel er det mange tradisjoner man i dag knytter til religion, men som oppsto lenge før dagens religion. Et eksempel fra kristendommen er juletreet og tidsbestemmelsen av de fleste religiøse høytider. Et annet eksempel fra både islam og kristendom på en tradisjon som

videreføres til tross for at mange er imot, er kvinnelig omskjæring. Omskjæring fantes mange steder før både kristendom og islam oppsto, men oppfattes av mange muslimer og kristne som en religiøs skikk. Dette gjelder også mange andre tradisjoner og ritualer knyttet til viktige begivenheter i livet, som fødsel, pubertet, ekteskap, svangerskap, fødsel og død.

Gruppeleder og veileder kan også finne eksempler på tradisjoner fra egne land som man ikke lenger praktiserer fordi man i dag synes de er meningsløse eller skadelige. Et eksempel fra Kina er at man snørte jentenes føtter for å få de så små som mulig. Slik kunne voksne kvinner få på seg sko som bare målte ca. 9 cm. Det var en smertefull og skadelig prosess som førte til deformerte føtter. Men det ble også oppfattet som nødvendig for familiens ære og for at jentene skulle kunne bli gift. Man mente også at den framhevet kvinneligheten. Dess mindre fot jenta fikk, dess bedre familie. Denne skadelige tradisjonen tok slutt som resultat av bevisst arbeid med å endre tradisjonen i en periode på ca. 50 år.

Gruppeleder og veileder kan også finne eksempler på tradisjoner som er i brytningsfasen, for eksempel omskjæring av jenter. Tidligere hadde mange liten kunnskap om skadene omskjæringen påførte jenta. I dag er det mange som vet om dem, men som allikevel fortsetter å praktisere omskjæring. Noen fordi de føler press og ikke tør annet, andre fordi de er redde for forandring. Andre steder ønsker man å forandre type omskjæring, å gå fra en form man vet er skadelig, til en ny form mange tror er mindre skadelig. Da er det viktig å diskutere og vise at det mange oppfatter som mindre skadelig, sjelden er det i praksis (se bak om ulike typer). Selv i land hvor omskjæring av kvinner er forbudt (også mange afrikanske land) og flere arbeider mot omskjæring, fortsetter mange allikevel å praktisere dette. Det viser hvor vanskelig endring av tradisjoner kan være. Det at noen arbeider mot det, viser likevel at endring skjer.

Det oppstår også stadig nye tradisjoner. Selv tradisjoner som har eksistert en kort tid, oppfattes fort som gamle tradisjoner. Eks. på dette i Norge er feiring av halloween og russefeiring. I USA har mannlig omskjæring blitt utbredt, til tross for at det ikke er vanlig praksis i de europeiske landene der den hvite befolkningen i USA har innvandret fra. I USA spredte mannlig omskjæring seg gjennom en kombinasjon av jødisk påvirkning og medisinske forsøk. Til tross for at praksisen medfører en viss helserisiko som oppveier mulig helsegevinst, er den fremdeles utbredt. Mannlig omskjæring har en religiøs begrunnelse hos jødene, men kristne amerikanere som tok opp skikken, gjorde det uten å oppfatte det som et religiøst pålegg. Gruppeleder og veileder kan tenke over om de finner noen eksempler fra egne samfunn og kulturer på slike nye tradisjoner.

For at gruppeleder skal være godt forberedt til å lede gruppediskusjonen i dette temaet, bør veileder og gruppeleder ha snakket sammen om de ovennevnte tingene. En slik forberedelse vil øke gruppeleders bevissthet om temaet og gjøre det lettere for henne å holde dagens innlegg.

Samling 2 punktvis: Tradisjoner. Hvilke av våre tradisjoner ønsker vi å føre videre til våre barn?

1. Velkommen

Gruppeleder ønsker velkommen.

2. Oppsummering fra forrige samling

Gruppeleder henger opp oppsummeringen hun skrev på første samling. Hun leser den opp, og spør om de husker det. Om noen ønsker å komme med kommentarer, må en passe på at de er korte.

3. Hjemmeleksen: Deltakernes tanker om dagens tema

Gruppeleder spør hver enkelt om hvilke tradisjoner de har tenkt på at de vil føre videre til sine barn, og om det er noen de har tenkt de ikke vil føre videre. Gruppeleder skal ikke kommentere eller komme med egne meninger om det deltakerne sier. Hun bare viser at hun lytter og stiller eventuelt noen utdypende spørsmål. F.eks. hvis noen sier de ønsker å føre Islam videre, så kan hun spørre "Hva er det er i Islam du ønsker å føre videre?" Dette er ikke ment som en diskusjonsrunde, men mer for at alle kan få muligheten til å komme til orde med de tanker de har tenkt hjemme. Det er fint om gruppeleder kan notere seg hva som kommer fram til bruk i rapporteringen.

4. Innledning om dagens tema

Tradisjoner

Gruppeleder innleder om dagens hovedtema som er å føre tradisjoner videre. (Se forslaget ovenfor om tanker til forberedelse.)

Hun kan gi eksempler på:

- tradisjoner både fra Norge og fra hjemlandet som fremdeles oppleves viktige, for å vise at det også er viktig å føre tradisjoner videre.
- tradisjoner man har sluttet med.
- tradisjoner som er under debatt.

5. Gruppediskusjon

Gruppen diskuterer dagens tema. Hvis gruppen er stor, deles den i to slik at alle kommer til orde. Gruppeleder er da litt i begge gruppene. Dersom gruppen deles, bør den være samlet omtrent siste halvdel av tiden slik at hver gruppe kan fortelle den andre gruppen hva de har diskutert. Forslag til spørsmål gruppen kan diskutere: Hvilke tradisjoner mener de er viktige å føre videre til sine barn? Hva er det med disse tradisjonene som er viktige? Hvordan ønsker de å føre tradisjonene videre? Hvilken betydning har disse tradisjonene for deres etniske identitet? Hvilke tradisjoner har de som de ikke ønsker å føre videre? Hva er det med disse tradisjonene som gjør at de ikke er nødvendige for barna for at de skal kunne beholde sin etniske identitet?

2. samling

1. 2 min
2. 5 min
3. 5 min
4. 10 min
5. 1 t 15m

fortsetter

6. Oppsummering av gruppediskusjonen

Oppsummering av gruppediskusjonen skrives på flippover for å brukes neste gang. Dette gjøres ved at gruppeleder spør hver enkelt om hvilke punkter de har snakket om i dag som de synes har vært viktigst. Det er fint om hver deltaker kan nevne ett eller to punkter.

6. 15 min

7. Presentasjon av neste tema som hjemmelektse

Gruppeleder forteller at neste gang vil temaet være integrering, og at det er fint hvis alle tenker på hva de mener integrering er, og hvilket forhold de har til det.

7. 5 min

8. Takk for i dag

Gruppeleder avslutter med å si at samlingen har vært interessant, og at hun håper alle kommer neste gang. Dersom noen ikke kan komme, er det viktig at de ringer henne.

8. 2 min